curando

door Gods Liefde geroepen



OMMEGANG

Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën Ruiselede

COLOFON
Brochure uitgegeven door Curando vzw, in samenwerking met de Congregatie Zusters Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën Ruiselede

Verantwoordelijke uitgever
Dirk Lips, algemeen directeur Curando vzw, Zuster Filiepstraat 3, 8755 Ruiselede (Wingene)

Auteur
Emmanuel Van Lierde, coördinator pastoraal, identiek en ethiek

Cover foto
Brody Neuenschwander, *Illud Mane*
© Maîtrise

Druk
Carlo Printing



De kapel van de Congregatie Zuster O.L.V. van 7 Weeën Ruiselede. © Maîtrise

De devotie tot Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën in Ruiselede

De eerste sporen van de devotie tot Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën in Ruiselede dateren van 1305. In de kunstzinnige uitbeelding hiervan staat het doorboorde hart van Maria centraal: soms met één groot zwaard, soms met zeven kleine zwaarden. Dat doorboorde hart van Maria kan gezien worden als het symbool van de harten van zoveel mensen die lijden. Maria wil met die mensen op weg gaan langs de modderige wegen van hun leven.

De Congregatie Zusters Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën vond haar oorsprong in 1688, toen toenmalig onderpastoor Ignatius De Plancke en Elisabeth Van Hulle in het landelijke Ruiselede een groep vrouwen om zich heen verzamelden om samen een leven te leiden van gebed en dienstbaarheid. In navolging van Maria, de moeder van smarten, wilden die vrouwen hun leven onder meer wijden aan de tedere zorg voor lijdende mensen.

Wie wil kan zijn intenties aan Maria toevertrouwen en even halt houden bij haar genadebeeld in de kapel. Wandel vervolgens van de kapel naar de Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopneming-kerk van Ruiselede.



Het genadebeeld uit de kapel van het klooster in Ruiselede. © Maîtrise

Zeven kappelletjes

Maar die devotie tot Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën was dus niet nieuw in Ruiselede en is ouder dan de zustercongregatie. Zo bestond er in de parochie al langer een ommegang met zeven kapelletjes die verwezen naar die zeven weeën. Door oorlogen en onrusten aan het einde van de 17de eeuw raakten die kapelletjes evenwel in verval. Ze zouden pas in 1730 door pastoor Joannes Desmet heropgebouwd worden. De gelovigen zouden vanaf dan in Ruiselede weer die ommegang doen. Baden ze tot die Onze-Lieve-Vrouw naar het voorbeeld van de zusters van het spinhuis die in hun bidplaats een beeld van die Maria vereerden? Of lag de oorzaak van het heropleven van die aloude devotie veeleer bij Maria zelf, zoals een oude overlevering het wil? Was het haar wonderbaarlijke tussenkomst die de vroegere geloofsijver in Ruiselede weer deed opflakkeren?

Kunstenaar Brody Neuenschwander bekleedde een Mariabeeld met voorbeden. ©Maïtrise



Legende over 'die ochtend'

De legende wil dat op een nacht, na een dag van vurig gebed voor het feestelijk versierde Mariabeeld in de bidplaats van het spinhuis, twee zusters plots uit hun slaap werden opgewekt door een stem die hen duidelijk toeriep: "Kom en volg mij!" Aarzeling en schrik overvielen de zusters eerst bij die onverwachte uitnodiging. Wie had hen geroepen? Andermaal hoorden ze dezelfde stem dezelfde woorden tot hen spreken: "Kom en volg mij!" Ze konden nu niet anders dan ingaan op die dwingende roep. Ze haastten zich naar beneden en daar naast de trap zagen ze een glanzende gestalte die als twee druppels water geleek op dat Mariabeeld tot wie ze de dag ervoor zo vurig hadden gebeden. Er was geen twijfel mogelijk. Maria zelf was het die hen riep. Ze volgden haar naar buiten. In de donkerte van de nacht was Maria het licht op hun pad.

Ze hield een eerste maal halt aan de parochiekerk, alsof ze daar even wou bidden. Daarna gleed de gedaante verder, nu duidelijk in gebed. De zusters volgden haar en

herkenden weldra het pad dat Maria met hen ging: het was de weg van de ommegang. Een uur lang duurde die wonderlijke pelgrimstocht, net zo lang als normaal de ommegang duurde. Op zeven plaatsen had Onze-Lieve-Vrouw geknield om te bidden en toen ze weer was rechtgestaan, bleven er op de grond zichtbaar bloeddruppels achter. Die waren *die ochtend* nog duidelijk te zien en toen de zusters *illud mane* naar hun bidplaats gingen voor het eerste getijdengebed van de dag, zagen ze daar in de kapel hoe het prachtige gewaad van hun Mariabeeld vuil en beslijkt was. Hun verbazing was groot, maar doordat ze dit zagen, aarzelden de twee zusters niet te getuigen van wat zich die nacht had afgespeeld. Ze hadden het niet gedroomd, het moest wel echt gebeurd zijn, die vreemde bedevaart met Onze-Lieve-Vrouw. Sindsdien wordt het Mariabeeld als een miraculeus beeld vereerd en wordt dat verhaal van die ochtend, illud mane, steeds opnieuw verteld. De ommegang met de diverse kapelletjes in Ruiselede is niet alleen erfgoed om te koesteren. Het is tegelijk een uitnodiging voor wie erlangs komt om nog altijd je vreugden en zorgen aan Maria toe te vertrouwen.

15 september

In de liturgische kalender prijkt de gedachtenis aan Onze-Lieve-Vrouw van Smarten op 15 september, daags na het feest van Kruisverheffing op 14 september. Er is een zekere samenhang tussen beide. Het is maar omdat Jezus de man van smarten is, dat Maria de moeder van smarten kan zijn. Op Goede Vrijdag staat het kruis eveneens centraal, maar dan ligt de klemtoon op het lijden en het sterven van Christus. Bij de Kruisverheffing ligt de klemtoon op het kruis als glorierijk instrument voor onze verlossing. Het is het teken om naar op te kijken omdat het onze zonden wegneemt en ons heil bewerkt. Maria staat onder het kruis en ziet wat haar Zoon wordt aangedaan. Ze weet wat lijden is.

Het is betekenisvol dat er bij de zustercongregatie van Ruiselede niet gesproken wordt over smarten, maar over zeven weeën. Wanneer een vrouw een kind baart, dan krijgt ze weeën. Een geboorte verloopt veelal met de nodige pijn en smart, maar zodra het kind er gezond en wel is, denkt de moeder niet meer aan die 'arbeid' tijdens de bevalling. Helaas zijn er soms situaties waarin het mis gaat, waarin een kindje niet levensvatbaar blijkt te zijn of met een beperking geboren wordt. Dat brengt een groot lijden teweeg.

In het boek Genesis 3, 16 staat dat de vrouw met 'smarten', in pijn, kinderen zal baren, maar de weeën leiden tot de geboorte, tot nieuw leven. De pijnlijke weeën zijn nodig om tot verlossing te komen. Daarom ook is er sprake van verloskunde. Gelukkig worden in de meeste gevallen de smarten snel omgezet in blijheid en vreugde. Het verhaal kent een *happy end*.



Brody Neuenschwander, *Illud Mane*. © Maîtrise

Het christendom is niet uit op dolorisme. Het verheerlijkt het lijden en de pijn niet. Het beseft wel dat het leven niet altijd rozengeur en maneschijn is, maar voorbij die realiteitszin overheerst een boodschap van hoop. Niet de dood en het lijden hebben het laatste woord, maar de liefde en de vreugde. Daarom koppelde de katholieke traditie aan de zeven weeën van Maria trouwens zeven vreugden. Dat hoopvolle perspectief mogen we niet vergeten. We koesteren het visioen dat alles goed komt en dat er altijd uitwegen zijn.

In Maria's voetspoor

In de kapel van het klooster in Ruiselede staat uiteraard het beeld van Maria, de moeder van smarten, centraal. Het is de patrones van de zusters. In haar voetspoor wilden ze hun leven wijden aan de tedere zorg voor lijdende mensen. Ook andere vrouwelijke religieuzen namen die zorg op zich. Omdat sommige congregaties midden de 20ste eeuw hun aantal zusters al zagen krimpen, verkozen ze te fuseren met een congregatie die dezelfde doelen voor ogen had: onderwijs en armen-, ziekenen bejaardenzorg. Zo kozen in 1954 de zusters van de heilige Vincentius Avelgem en in 1964 de zusters apostolinnen en

de zusters Onze-Lieve-Vrouwe-Hemelvaart ervoor te fuseren met de congregatie Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën Ruiselede. Ook de zusters van de heilige Jozef Calasanz (1557-1648) van het klooster van Beveren (Roeselare), opgericht in 1792, besloten in 2010 om zich onder de hoede te plaatsen van de congregatie in Ruiselede. Daarom prijkt er voor het genadebeeld van Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën een plexi zuil waarop die vijf zustercongregaties vermeld staan, alsook de bede tot de heilige Vincentius a Paulo en de heilige Jozef Calasanz om voor ons te bidden. Het zijn twee heilige priesters die instonden voor de armenzorg en die bij uitstek gestalte gaven aan de christelijke naastenliefde. Bovenaan de zuil prijkt een schrijn met hun relieken.

De ommegang doen is op weg gaan,
op tocht gaan als pelgrims,
naar datgene wat ons hart verlangt:
geluk, geborgenheid, nieuwe toekomst.

Het is de blijdschap ervaren dat na iedere bocht
op onze levensweg een nieuw landschap zich opent
en dat na elke duistere berg of heuvel
een wijds vergezicht zich openbaart.

Het is de vreugde ervaren van thuis te komen
bij een Moeder, die altijd op ons wacht
en van harte haar deur voor ons opent.
Ze verwijst ons door naar haar Zoon
en toont ons zijn oneindige Liefde.

Maria wil delen in onze pijn en vreugde,
in onze zorgen en vragen.
Als pelgrims gaan we met haar op weg
en vertrouwen ons verdriet en onze hoop
aan haar toe, opdat ze voor ons ten beste zou spreken
bij haar Zoon.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons.

VOORAF AAN DE OMMEGANG

Beeld ter ere van de congregatie

Hij beeldt een nederige, toegewijde zuster uit, omringd door een spel van lijnen die de zeven weeën vertolken. De lijdensvoorspelling door Simeon zien we door het doorboorde hart op de achterkant van de sokkel. De vlucht naar Egypte is uitgedrukt door de piramide. Het verlies van Jezus in de tempel geeft hij weer door de vorm van de sokkel als een zuil van de tempel. Maria ziet langs de kruisweg haar zoon zijn kruis dragen, dat blijkt uit het hellend, schuin kruis. Het rechtopstaande kruis wijst op Jezus die aan het kruis sterft. Het liggend kruis wijst op de kruisafname. De graflegging tot slot is weergegeven door de ronde cirkel als symbool van de steen die het graf afsloot.

De zuster staat met haar rug naar de kerk, ze kan veilig aanleunen tegen de kerkmuur die haar beschut. Maar zelf kijkt ze naar het dorp, naar de mensen uit haar werkterrein. Ze heeft een krokus in de hand, het symbool van de congregatie dat het symbool is van nieuw leven en hoop: de eerste bloem na de winter, het wordt weer lente, het licht overwint op de duisternis. Er is nog een knipoog naar onze eigen tijd door een lange formule op de sokkel met cijfers en letters. Die code moet nog ontcijferd worden. Het wijst op het huidige computertijdperk.





Wandel als je voor de kerk staat, even naar de rechterkant en het parkje. Daar bevindt zich een kunstwerk ter ere van de zustercongregatie. Dat beeld werd gemaakt door kunstenaar Jef Claerhout bij het 325-jarige bestaan van de congregatie in 2013.

Maagd en Moeder Maria,
Gij die gedreven door de Geest
het Woord van leven ontvangen hebt in uw diep en nederig geloof,
in totale overgave aan de Eeuwige,
help ons 'ja' te zeggen, want nu, meer dan ooit,
moet de Blijde Boodschap van Jezus weerklinken:
onze wereld heeft zo'n nood aan vreugde en hoop.

Schenk ons de heilige hartstocht
om nieuwe wegen te zoeken
opdat allen de schoonheid ervaren die niet verbleekt,
de goedheid die niet klein te krijgen is
en de waarheid die ons bevrijdt.

Moeder Gods, helpt ons te schitteren
door het getuigenis van verbondenheid en dienstbaarheid,
vuur onze liefde voor de naasten aan,
in het bijzonder voor de armen en de kwetsbaren,
laat ons gerechtigheid en vrede brengen.

Moeder Maria, bron van vreugde en hoop voor de kleinen,
bid voor ons en ga met ons op weg.
Amen.



EERSTE OMMEGANGSKAPEL - EERSTE SMART

De profetie van Simeon

Daarop sprak Simeon over hen een zegen uit en hij zei tot Maria, zijn moeder: "Zie, dit kind is bestemd tot val of opstanding van velen in Israël, tot een teken dat weersproken wordt, opdat de gezindheid van vele harten openbaar moge worden; en uw eigen ziel zal door een zwaard worden doorboord".

Lucas 2, 34-35

Zoals het gebruikelijk was, gingen Jozef en Maria met hun eerstgeborene naar de tempel in Jeruzalem en droegen er hun Kind op aan de Heer. Bij die toeheiliging bezingt een oude, vrome man, Simeon, Gods lof met de woorden: "Laat nu, Heer, volgens Uw woord, Uw dienaar in vrede heengaan. Mijn ogen hebben Uw heil aanschouwd dat Gij hebt bereid voor de volken: het licht dat voor alle heidenen straalt, de glorie van Israël Uw volk". In dit Kind heeft Simeon de beloofde Messias herkend, nu kan hij vredig sterven. Die vrede is Maria nog niet gegund, de vrome man voorspelt dat haar hart van smarten zal worden doorboord. "Mijn hart breekt", zeggen we als we zelf iets ergs meemaken of bewogen worden door de tragedie van anderen.

Maar tegelijk droeg Maria wel de belofte in haar schoot, ze was de draagster van het nieuwe leven. Elke geboorte is een nieuw begin, een nieuwe kans. Een klein kind kan een grootse belofte in zich dragen. We moeten niet groot zijn om machtig te zijn en verandering teweeg te brengen. Naar wereldse normen moeten we altijd groter, altijd beter, altijd rijker en altijd sterker worden om mee te tellen. Maar gaat de menselijke maat dan niet verloren? Ligt het geluk niet veeleer in kleine dingen?

Een opdracht krijgen, houdt in werk te maken van de zorg voor elkaar, het beste beogen voor de anderen rondom ons, erin geloven dat elke mens telt en elke mens gewenst en geliefd is. Respect voor iedere mens is de basis. Mensen van goede wil weten elkaar te vinden, ze staan er nooit alleen voor.



Wandel terug naar de ingang van de kerk. Aan de linkerzijde van de kerk, links van het portaal, bevindt zich achter een smeedijzeren afsluiting de uitbeelding van de eerste smart van Maria. Deze nis in natuursteen dateert uit 1891. Het gaat hier eigenlijk niet om een kapel, maar om een beeldengroep in bas-reliëf. In gotische letters lezen we: "Eerste wee. Voorzegging van Simeon".



Moeder Maria,
schenk ons iets van uw geloof in donkere dagen,
iets van uw vreugde om wat God voor ons is en doet,
iets van uw luisterbereidheid voor Jezus' Woord.
Wij roepen u aan op onze tocht in dit leven.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons.

Onze Vader, Weesgegroet.

De paastuin in de begraafplaats Ruiselede

Kalligraaf Brody Neuenschwander en landschapsarchitect Andy Malengier maakten er een bijzondere graftuin van. Het is een herdenkingsmonument voor allen die toetraden tot deze gemeenschap van religieuzen in Ruiselede vanaf hun stichteres Elisabeth Van Hulle. Het wandelpad in die graftuin heeft een kruisvorm. De zwarte omheining rondom bevat de namen van alle zusters die overleden zijn met centraal het slotgebed van het Angelus dat driemaal daags door zovelen gebeden wordt:



© Maîtrise

Heer, wij hebben door de boodschap van de engel
de menswording van Christus uw Zoon leren kennen.
Wij bidden U: stort Uw genade in onze harten,
opdat wij door Zijn lijden en kruis gebracht worden
tot de heerlijkheid van de verrijzenis.
Door Christus, onze Heer.
Amen.



© Maîtrise

Wandel verder langs de linkerzijde van de kerk, over de markt, naar de A. Rodenbachstraat en de Poekevoetweg. Wie wil kan even halt houden aan de begraafplaats van Ruiselede. Daar is ook het gemeenschappelijke graf van de zusters van de congregatie Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën.

Tegenover dat gebed, aan de overzijde van de graftuin, is er een ronde zitbank om te verpozen, waarin krokussen als motief opduiken. Zo wordt het graf van de zusters een meditatietuin die de bezoeker doet uitkijken naar de nieuwe lente en naar de paasmorgen.



De graftuin die kalligraaf Brody Neuenschwander en landschapsarchitect Andy Malengier ontwierpen. © Maîtrise

De Vredeskapel

De Vredeskapel werd in 1946 door het Bevrijdingscomité van de Aalterstraat gebouwd als dank voor de bescherming van Onze-Lieve-Vrouw bij de bevrijding van Ruiselede op 8 september 1944 – 8 september is het feest van Maria Geboorte: met Maria is alles begonnen, want het is dankzij haar dat Jezus geboren kon worden. Door haar komt Christus ter wereld. Dat is meteen de "oorzaak van onze blijdschap", een mariale titel die op die dag ook centraal staat. De inwijdingstekst die in de Vredeskapel hangt, vraagt de plaatselijke slachtoffers van de oorlog te gedenken: drie Poolse soldaten en zeven burgers. Het waren Poolse troepen die Ruiselede bevrijd hebben op 8 september 1944, met de nodige gevechten langs de Bruggesteenweg, de Kasteelstraat, de Markt en de Aalterstraat. De herinnering van de gesneuvelden in ere houden, betekent beseffen welke waanzin een oorlog is en uitroepen: "Dit nooit meer!" Het is beseffen dat wij ons gelukkig mogen weten omdat we in vrede leven.

Daarnet stonden we stil bij de voorspelling van Simeon dat Maria's hart

Sla voorbij de begraafplaats linksaf en verlaat de Poekevoetweg. Wandel naar de Aalterstraat. Je komt uit op de Vredeskapel. Dit is geen ommegangskapel.





doorboord zou worden. Jezus was een teken van tegenspraak. Hij was een rechtvaardige die ten onrechte ter dood zou worden gebracht door de religieuze en de politieke leiders van zijn tijd. Er is geen grotere pijn denkbaar voor een moederhart. En toch ondergaan veel moeders dat lot, dat hun kind slachtoffer wordt van wrede heersers. Jullie kennen wellicht het lied over duizend en duizend soldaten van Willem Vermandere: “altijd iemands vader, altijd iemands kind” die sneuvelt in de oorlog. Of denk ook aan de zogenaamde “dwaze moeders” van Argentinië, de moeders van de meer dan 13.000 personen die verdwenen zijn tijdens de militaire dictatuur (1976-1983) en die, omdat er geen opheldering kwam over hun kinderen, gedurende dertig jaar elke week op het Plaza de Mayo in de hoofdstad een stille mars hielden, zwijgend protesteerden. Moeders steunen hun kinderen door dik en dun. Maria, de Koningin van Vrede, is solidair met de vele ‘dwaze moeders’ van vroeger en nu, die treuren om het onschuldige lijden van hun kinderen, om hen die sneuvelen in onnodige oorlogen. “Oorlog verdeelt, hoop verenigt. Arrogantie vertrapt anderen, liefde verheft anderen. Idolatrie verblindt, de levende God verlicht. Niets is verloren door vrede, alles dreigt verloren te gaan door oorlog”, stelde paus Leo XIV tijdens een gebed voor vrede in de Sint-Pietersbasiliek op 11 april 2026. We voelen ons machteloos tegenover zoveel geweld, tegenover zoveel onrecht. We verlangen naar vrede en daarom ook willen we bidden om vrede.

Heer, maak mij een werktuig van Uw vrede.
Laat me liefde brengen waar haat heerst.
Laat me vergeving brengen waar beledigd werd.
Laat me eendracht brengen waar tweedracht is.
Laat me waarheid brengen waar mensen dwalen.
Laat me geloof brengen waar getwijfeld wordt.
Laat me hoop brengen waar gewanhoopt wordt.
Laat me licht brengen waar het duister daalt.
Laat me vreugde brengen waar droefheid is.

En geef dat ik bij dit alles veeleer zoek
te troosten dan getroost te worden,
te begrijpen dan begrepen te worden,
te beminnen dan bemind te worden.

Want het is door te geven dat men krijgt,
door zichzelf te verliezen dat men vindt,
door te vergeven dat men vergeven wordt
en door te sterven dat men verrijst tot eeuwig leven.

Franciscus van Assisi

Franciscus van Assisi (1181-1226) werd geboren in Assisi als zoon van een rijke lakenhandelaar. Hij was kwistig met geld en was leider van de plaatselijke jeugd. Een mystieke ervaring, de stem van Christus in de kapel van San Damiano, riep hem op om de kerk te herstellen die in verval was. Bedoeld werd dat de kerk in geestelijk verval was en een hervorming nodig had. Franciscus nam het letterlijk en bouwde de kerk van San Damiano weer op. Later begreep hij dat het ging om een terugkeer naar de armoede, de eenvoud en de nederigheid. Hij raakte in conflict met zijn vader, liet alle bezittingen achter en werd de stichter van de franciscanen. Naast armoede associëren we Franciscus van Assisi met de zorg voor de schepping, wat hijzelf uitzong in zijn bekende Zonnelied, en ook met vrede. In de tijd van de kruistochten ging hij naar de sultan van Egypte om voor vrede te pleiten.

TWEEDE OMMEGANGSKAPEL – TWEEDE SMART

De vlucht naar Egypte

Een engel van de Heer verscheen in een droom aan Jozef en sprak: "Sta op, neem het Kind en zijn moeder, vlucht naar Egypte en blijf daar tot ik u waarschuw, want Herodes komt het Kind zoeken om het te doden". Hij stond op en week in de nacht met het Kind en zijn moeder naar Egypte uit. Daar bleef hij tot aan de dood van Herodes, opdat in vervulling zou gaan wat de Heer gesproken had door de profeet: "Ik heb mijn zoon geroepen uit Egypte"

Mattheüs 2, 13-15

Maria kent de smart van het vluchten. Nog maar pas is Jezus geboren en kwamen herders en wijzen Hem eer betonen, of er dreigt gevaar: koning Herodes eist de moord van alle eerstgeborenen en de heilige familie moet alles achterlaten en vluchten naar Egypte.

Wandel verder door de Aalterstraat, weg van het centrum van Ruiselede. Wat verderop sla je rechts de straat in. Dat is de Ommegangstraat. Op het einde van deze straat staat de tweede ommegangskapel. Ze is herbouwd in 1891. De tweede smart van Maria is op een pleisteren bas-reliëf te zien. Tijdens een gasexplosie in 2005 bleef deze kapel als bij wonder gespaard. Ze kwam ongeschonden uit die ramp.



Alles loslaten. Een laatste keer omdraaien en achterom kijken. Afscheid nemen. Gedwongen weggerukt worden uit je vertrouwde omgeving. Een nieuwe, onbekende weg inslaan. Maar je toch veilig in handen weten van de engelen op je weg en van familie die bij je is. Je staat er niet alleen voor. Er zijn anderen die je helpen je kruis te dragen.

Samen op weg gaan, samen de smart dragen; zo bewerken mensen Gods visioen. In de dialoog onderweg ontdekken ze wat echt waardevol is in het leven en daar gaan ze voor: het kwetsbare willen ze behoeden en ze zoeken elkaar te bemoedigen op de kruispunten van het leven. Een nieuwe thuis wordt gevonden met nieuwe ontmoetingskansen. Ja, je liet iets achter en dat deed pijn, maar iets nieuws kwam in de plaats en door de verbondenheid kon er ook weer vreugde komen.

Wij willen samen op weg gaan met jong en oud, met zieken en gezonden, met mannen en vrouwen van alle rangen en standen en naties. Wij willen samen dromen en ons laten inspireren door Gods visioen. We zoeken die dromen en dat visioen ook waar te maken door te kiezen voor wat echt waardevol is, door het kwetsbare te behoeden en door elkaar te bemoedigen op de kruispunten van het leven.



Moeder Maria,
wees ons nabij als wij op de vlucht zijn
voor onszelf of voor anderen.
Breng ons veilig thuis in Jezus' vriendschap,
in Gods liefde en gedreven door de heilige Geest.
Zend engelen op onze weg
om ons bij te staan en perspectief te geven
zodat zij onze schreden door de duisternis leiden,
zodat ze met hun licht ons weer op het rechte pad brengen
naar het goede en ware leven.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons.

Onze Vader, Weesgegroet.

De Kruiskapel

Opnieuw betreft het hier geen ommegangskapel. Ja, Ruiselede is vele kapellen rijk! Pas vanaf de vierde smart van Maria ontmoeten we Jezus op zijn kruisweg. We zijn nog niet aan de *via dolorosa*, en toch doet deze kapel ons al stilstaan bij het lijden dat komt, bij het kruis dat onvermijdelijk is en dat in elk mensenleven opduikt. Geen huisje zonder kruisje. Maar in onze nood mogen we ons vertrouwvol wenden tot Jezus die het lijden kent en tot Zijn moeder van

Moeder Maria,
uw Zoon gaf Zijn leven tot het uiterste toe voor ons heil.
Geef ons sterkte en trouw om onvermoeibaar te leven
naar het voorbeeld van Jezus, uw Zoon,
tot alles volbracht zal zijn en wij mogen delen in zijn vrede.
Bescherm ons op onze verdere levensweg
om zo, samen met Hem, te komen tot onze Vader
die voor ons het volle leven wil.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons.

Onze Vader, Weesgegroet.



Ga verder rechts door de Ommegangstraat. In de bocht kom je bij de Kruiskapel. Deze oude kapel stond vroeger waar nu de Poekestraat en de Ringlaan elkaar kruisen. Ze werd in 1979 afgebroken en door toedoen van pastoor Albrecht Deleye verplaatst. Voor 1893 stond er alleen een kruis. De huidige Kruiskapel werd heropgericht in 1980 als aandenken aan de familie Henri en Nathalie Verhaeghe-Verbeke en kinderen.

DERDE OMMEGANGSKAPEL – DERDE SMART

Het verlies van het Kind in de tempel

Na afloop van het paasfeest bleef het kind Jezus, terwijl zijn ouders terugkeerden, in Jeruzalem achter, zonder dat zij het wisten. In de mening dat Hij zich bij de karavaan bevond, gingen zij een dagreis ver en zochten Hem toen onder familieleden en bekenden. Omdat zij Hem niet vonden, keerden zij al zoekende naar Jeruzalem terug. Pas na drie dagen vonden zij Hem in de tempel, waar Hij te midden van de leraren zat, naar wie Hij luisterde en aan wie Hij vragen stelde. Allen die Hem hoorden, waren verbaasd over Zijn begrip en Zijn antwoorden. Toen zij Hem daar opmerkten, stonden zij verslagen. Zijn moeder zei tot Hem: "Kind, waarom hebt Ge ons dit aangedaan? Denk toch eens met wat een pijn Uw vader en ik naar U hebben gezocht?" "Wist ge dan niet, dat Ik in het huis van mijn Vader moest zijn?" Zij begrepen echter niet wat Hij daarmee bedoelde. Hij ging met hen mee naar Nazareth en was aan hen onderdanig. Zijn moeder bewaarde alles wat er gebeurd was in haar hart.

Lucas 2, 43-45

Parallel met de ring rond Ruiselede wandel je verder door de Ommegangstraat. In het vervolg van de straat kom je aan de derde ommegangskapel. Ze werd gebouwd in 1875. Pastoor Albrecht Deleye kon bekomen dat de Ringlaan 10 meter oostwaarts werd verplaatst waardoor die kapel kon blijven staan en nu met haar rug tegen de Ringlaan aan ligt. In de muur zijn twee herdenkingsplaten ingemetseld. Tussen 1912 en 1953 passeerde hier de tram Tielt-Ruiselede-Nevele.



Jezus ontdekt Zijn roeping in de tempel: Hij moet in het huis van de Vader zijn. Dat is Zijn plaats. Hij vindt dat vanzelfsprekend, Zijn ouders niet. Die hadden andere plannen, misschien een beroep leren zoals Zijn vader Jozef, de timmerman? Het Kind wist zich geroepen en wou die roeping met hart en ziel volgen. Hij ging ervan uit dat Zijn ouders dat zouden begrijpen, dat Hij Zijn hart volgde en niet Zijn verstand. Hij is bereid Zijn vertrouwde thuis achter te laten omdat Hij weet dat Zijn roeping elders ligt. Zijn ouders begrijpen Zijn woordspel niet. Ze merken het verschil tussen de hemelse Vader met hoofdletter en de aardse vader met kleine v niet op. Ze begrijpen het nu nog niet, later, achteraf wordt het duidelijk.

Wat is belangrijk in het leven? Wat wordt er van mij verwacht? Waar moet ik zijn? Wat wil ik doorgeven aan toekomstige generaties van wat ik zelf ontvangen heb? Die vragen moet elk van ons zich stellen. Een moeder voelt aan wat het beste is voor haar kind, ook al gaat dat kind andere wegen dan verwacht. Wat een moeder lijden kan... Maria bewaart in haar hart wat er gebeurd is.

Iets kunnen betekenen voor een ander maakt ons gelukkig. Uit het zorgen voor een ander valt veel vreugde te halen. Echt tijd maken voor een ander vraagt een nederige opstelling. Bij de ander aanwezig zijn en luisteren, soms een vraag stellen, maakt dat de ander op adem, op verhaal kan
komen.



Moeder Maria,
soms verliezen wij Jezus uit het oog.
Geef ons de moed om telkens weer
op zoek te gaan naar Hem.
Laat ons altijd hoopvolle mensen zijn,
laat ons altijd vertrouwvolle mensen zijn,
maar laat ons bovenal liefdevolle mensen zijn
die geluk vinden in het geven en het delen,
veeleer dan in het krijgen en het ontvangen.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons.

Onze Vader, Weesgegroet.

Dat je begrip toont voor zijn pijn en zijn angst, werkt helend: gedeelde smart, is halve smart.

Zorg dragen voor anderen is een roeping en een passie. De groep die zich geroepen voelt om te zorgen voor de kwetsbaren en de gekwetsten in onze samenleving, wordt kleiner. Wat zouden we echter zijn zonder liefde en vriendschap, zonder menslievendheid en nabijheid, zonder vrijwillige inzet voor de medemens en het opnemen van verantwoordelijkheid? Onze samenleving zou onleefbaar worden. We mogen hopen dat velen zich geroepen weten tot naastenliefde en zorg voor medemensen.

VIERDE OMMEGANGSKAPEL – VIERDE SMART

Maria ontmoet haar kruisdragende Zoon

Een grote volksmenigte volgde Hem, ook vrouwen die zich op de borst sloegen en over Hem weeklaagden. Jezus keerde zich tot hen en sprak: "Dochters van Jeruzalem, weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen. Weet dat er een tijd zal komen waarop men zal zeggen: 'Gelukkig de onvruchtbaren wier schoot niet heeft gebaard en wier borst geen kind heeft gevoed'. Dan zal men tot de bergen zeggen: 'Valt op ons', en tot de heuvels: 'Bedekt ons'. Want als men zo doet met het groene hout, wat zal er dan met het dorre gebeuren?"

Lucas 23, 27-31

Sla nu rechtsaf, terug richting het centrum van Ruiselede (dus niet de ring oversteken). Dit is de Poekestraat. Halverwege deze straat bevindt zich de vierde ommegangskapel. In 1875 werd ze gebouwd door de buren en de kerkfabriek. Opvallend was vroeger de zwart-witte keramiekvloer. Nu is het echter één van natuursteen.



Maria en de vrouwen kijken naar wat er met de Mensenzoon gebeurt. Welk lot wacht hun kind? We weten niet wat de toekomst brengt. Wat maakt mensen gelukkig? De liefde bovenal, want liefde is sterker dan de dood. De relatie met anderen maakt me tot wie ik ben. Daarom zijn ontmoetingen zo cruciaal. Daarvan leven we op. Daar raakt de hemel de aarde. Daar komt God de mens nabij, in die blik vol genegenheid voor elkaar. De Hebreeuwse godsnaam Jahwe kunnen we vertalen als: "Ik zal er zijn voor jou". Wij maken Gods naam waar door er te zijn voor elkaar, door zorgzaam elkaar nabij te zijn, door mensen op onze weg te troosten, te steunen, te verdragen, te bewonderen, te bemoedigen, te danken of te vergeven.

Mensen zijn relationele wezens, ze willen sociale banden kunnen opbouwen en onderhouden. Ze willen elkaar vertrouwen. Een mens alleen daarentegen verkommert, die verdort. Dat mogen we niet toelaten. We moeten mensen opnieuw in contact brengen met elkaar en we dienen het sociale weefsel te herstellen. Intergenerationele solidariteit is daarbij zo essentieel: dat kleinkinderen en grootouders elkaar ontmoeten, dat jong en oud aan elkaar vertellen wat het leven de moeite waard maakt. Die uitwisselingen maken iedereen rijker. We kunnen zoveel voor elkaar betekenen.

Het is cruciaal oog te hebben voor de zwaksten en de kwetsbaren, en hen te helpen, zodat ook zij kunnen worden waartoe ze ten diepste bestemd zijn. Maar ieder mens heeft beperkingen en zwaktes; laten we dus ook de zwaktes van de sterke mens zien en niet blind zijn voor onze eigen beperkingen. Pas vanuit wederzijdse kwetsbaarheid vinden oprechte ontmoetingen plaats en groeien mensen onder het kruis vandaan.

Moeder Maria,
in lijden en in pijn was u uw Zoon nabij.
Blijf ook ons nabij wanneer ons leven beproefd wordt
door pijn en verdriet, wanneer ons leven lastig om dragen is
Moeder Maria,
we bidden u om kracht.
Geef ons iets van uw liefde om andere mensen
in lijden, ziekte of nood nabij te zijn.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons.

Onze Vader, Weesgegroet

VIJFDE OMMEGANGSKAPEL – VIJFDE SMART

Jezus sterft aan het kruis

Bij Jezus' kruis stonden zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria de vrouw van Klopas en Maria Magdalena. Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar de leerling die Hij liefhad, zei Hij tot zijn moeder: "Vrouw, zie daar uw zoon". Vervolgens zei Hij tot de leerling: "Zie daar uw moeder". En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis. Hierna, wetend dat nu alles was volbracht, zei Jezus, opdat de Schrift vervuld zou worden: "Ik heb dorst". Er stond daar een kruik vol zure wijn. Ze doopten er een spons in, staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond. Toen Jezus van de zure wijn genomen had, zei Hij: "Het is volbracht". Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Johannes 19, 25-30



Wandel verder door de Poekestraat. Op de hoek met de Kapellestraat staat de vijfde ommegangskapel. Deze kapel zit verwerkt in een oude woning en vertoont een aantal neogotische kenmerken. Ze werd in 1876 gebouwd en is voorzien van een grot en een beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes. Er is een sierlijke nis die bedekt is met schalies.

Zelfs in de dood heeft Jezus niet alleen oog voor zichzelf, maar is Hij op anderen bedacht. Hij ziet Zijn moeder en Hij ziet Zijn leerling. In zijn stervensuur verenigt Hij hen met elkaar, zoals Hij altijd zocht mensen met elkaar te verbinden. Jezus dorst naar verbondenheid, naar gerechtigheid en vrede. Hoe vervullen wij Zijn dorst? Wanneer is Zijn verlangen gelest en Zijn droom volbracht?

De Bijbel vertelt over Gods droom met Zijn schepping. Hij heeft het beste met ons voor. Maar de mensen brengen er niet veel van terecht en lijken Zijn schepping veeleer te vernietigen. Vaak lijkt het alsof alles verloren gaat. Ook wat ons het meest dierbaar is, dreigt ten onder te gaan. Hoe kunnen wij als de nood het hoogst is, de rampen toch afwenden en onze verantwoordelijkheid nemen? Hoe gaan wij in op Gods uitnodiging om te zorgen voor ons gemeenschappelijk huis? Hoe blijven wij toekomst en belofte zien in elke mens? Hoe bewaren wij een houding van openheid, van optimisme, van vindingrijkheid en verwondering? Wie met de ogen van Jezus naar zijn naaste en de schepping kijkt, kan niet anders dan zich betrokken en verbonden te weten. Die geeft de hoop op een nieuwe morgen niet op, maar blijft reikhalzend uitzien naar de nieuwe aarde en de nieuwe hemel.



Moeder Maria,
gij die uw Zoon nabij bleef in Zijn stervensuur,
blijf ook met ons als wij ons verguisd en verlaten voelen,
als het kruis ons treft en de dood in onze ogen kijkt.
Moeder Maria,
leer ook ons in het voetspoor van Jezus
altijd weer verbinding te zoeken met onze naasten
en ons betrokken te voelen op alles wat gebeurt,
in onze buurt, in onze samenleving, in de wereld.
Geef ons de kracht om Gods droom voor ogen te houden
en te bouwen aan een wereld van rechtvaardigheid en vrede.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons.

Onze Vader, Weesgegroet.

ZESDE OMMEGANGSKAPEL – ZESDE SMART

Maria ontvangt haar gestorven Zoon

Toen het avond was geworden, kwam een rijk man, een zekere Jozef van Arimatéa, die zich ook als leerling bij Jezus had aangesloten. Hij was naar Pilatus gegaan en had om het lichaam van Jezus gevraagd. Daarop had Pilatus bevolen het te geven. Jozef nam het lichaam, wikkelde het in een smetteloze lijkwade en legde het in zijn graf dat hij pas in de rots had laten uithouwen. Nadat hij een grote steen voor de ingang van het graf gerold had, ging hij heen. Maria Magdalena en de andere Maria waren erbij en zaten tegenover het graf.

Mattheüs 27, 57-61

In de traditie van de zeven smarten luidt het dat Maria het lichaam van haar gestorven zoon ontvangt. Zoveel kunstenaars hebben dat moment verbeeld waarop na de kruisafname Maria het dode lichaam van haar Zoon in haar schoot neemt, zelf afscheid van Hem neemt, maar Hem tegelijk aan ons toont. Van de kruisafname van Pieter Paul Rubens tot de *Piëta* van Michelangelo, niemand blijft er onberoerd bij. Het hoort niet dat een kind voor zijn ouders sterft. Hoeveel ouders vonden in die beelden geen troost als ook zij een kind uit handen moesten geven?

Sla nu de Kapellestraat in en wandel die straat door tot het einde. Daar staat de zesde ommegangskapel. Een datumsteen vermeldt 1877. De kapel werd opgetrokken nabij de voormalige herberg 'Den Tivoli'. Bij het restaureren werden ramen aangebracht met geometrische kleurglasmotieven. Vroeger stond hier alleen een kleine pilaar: 'het kapelleke van 't pelderijn' genoemd. Een pelderijn was de schandpaal waaraan men misdadigers 'tentoon stelde'.



De moederschoot als graf dat het dode lichaam draagt en omarmt... Die ervaring moet voor een moeder verpletterend zijn en leidt vaak tot dierlijk gehuil en gekrijs. Je blijft erin als anderen je niet omarmen. Anderen zullen dit overleden kind uit je armen moeten losrukken opdat het in het echte graf gelegd kan worden. Deze pijn kan ouders verteren en vernietigen. Anderen moeten hen helpen om verder te leven met die open wonde die nooit zal genezen. Hier valt niets te verklaren, geen zin te geven. Hier past alleen zwijgen en nabij zijn.

Er zijn voor de ander, ook en vooral in de moeilijkste momenten. Niet weglopen van het kruis, maar het kruis op je nemen. Of minstens zoals Simon van Cyrene het kruis helpen dragen, de ander zijn kruis verlichten. Ieder huisje heeft zijn kruisje, zegt het spreekwoord. Wie helpt ons die last waar geen ontkomen aan is, te torsen? Hoe kunnen we samen de moeilijkheden en de uitdagingen aan? Zorgzaamheid en nabijheid blijken vooral uit barmhartigheid, uit warmhartigheid, uit onze liefdevolle toewijding, uit het integer nemen van verantwoordelijkheid, maar met grote empathie en menslievendheid, met mildheid en humor ook.

Moeder Maria,
gij hebt het dode lichaam van uw Zoon
in uw armen ontvangen en het gestreeld
zoals alleen moeders dat kunnen.
Streel ook ons met liefde als wij dreigen ten onder te gaan
in dagelijkse sleur en zorgen, maar ook in tragisch lijden.
Moeder Maria,
geef ons de kracht om niet weg te lopen van het kruis,
maar om onder het kruis te blijven staan.
We hebben geen antwoord op lijden en dood.
We zien er de zin niet van in,
en toch mogen we erop vertrouwen
dat we in het lijden niet alleen zijn,
dat God ons nabij zal zijn en blijft dragen.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons,
nu en in het uur van onze dood.

Onze vader, Weesgegroet.

ZEVENDE OMMEGANGSKAPEL – ZEVENDE SMART

De graflegging van Jezus

Zij namen het lichaam van Jezus en wikkelden het met de welriekende kruiden in zwachtels, zoals bij een joodse begrafenis gebruikelijk is. Op de plaats waar Hij gekruisigd werd, lag een tuin en in die tuin een nieuw graf, waarin nog nooit iemand was neergelegd. Vanwege de voorbereidingsdag van de joden en omdat het graf dichtbij was, legden zij Jezus daarin.

Johannes 19, 40-42



Sla nu rechtsaf in de Tiletumstraat. Wat verder, tegenover de hoek van het warenhuis, in de Pensionaatstraat, staat geïntegreerd in de moderne appartementen de laatste en zevende ommegangskapel. Tijdens een ommegang in 2007 werd deze kapel opnieuw ingewijd na de integratie in de nieuwbouw. Op 29 september 1937 werd ze al eens afgebroken en door het klooster heropgebouwd. Vroeger, toen de kapel alleen stond, werd ze ook wel eens het letterkapelleke genoemd omdat er allerlei reclame werd aangebracht. Met haar Griekse zuilen en fronton is deze kapel alvast in een heel andere stijl gebouwd dan de andere kapellen.

Maria staat erbij als Jezus in Zijn graf wordt gelegd. Andermaal ervaart zij pijn en verdriet. Volgens de joodse rituelen wordt haar Zoon eer gebracht en wordt Hij begraven. De doden begraven is een werk van barmhartigheid. Ook over de grens van de dood heen verdient een mens alle waardigheid en alle respect. Het toont dat elk leven heilig is.

Kijken wij weg van de dood of staan wij elkaar bij in het uur van afscheid? Wat ervaren wij als een menselijke dood en een waardig sterven? Is dit het absolute einde of zien we de dood als een overgang naar een nieuw leven? Hoe krijgt de eindfase van het leven een zinvolle en mooie invulling vanuit verbondenheid? Wakend kunnen we elkaar nabij zijn, tot in het uur van de dood.

We maken Gods naam – "Ik zal er zijn voor jou" – waar door zorgzaamheid voor elkaar, door te troosten, te danken, te steunen en te vergeven. Door te verdragen, uit te houden, elkaar nabij te blijven. Door te bewonderen en te bemoedigen. Vanuit warmhartigheid en met barmhartigheid, met veel empathie en respect, eenvoud en integriteit, toewijding, mildheid en spirituele gevoeligheid. Zo kan alsnog het licht doorbreken in de duisternis. Zo kiemt nieuw leven. "Als de graankorrel niet in de aarde valt, blijft hij alleen, maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort" (Johannes 12, 24).

Moeder Maria,
de dood maakt een einde aan ons aardse leven.
Wij bidden u: vul onze leegheid met uw moederlijke tederheid
en vraag aan uw Zoon om ook ons te laten delen in Zijn verrijzenis.
Dat Hij als de dag en het uur gekomen zijn,
ons een goede dood mag schenken
en ons laat delen in het eeuwige leven.
Moeder Maria,
leer ons de stervenden en de rouwenden nabij te zijn.
Leer ons te waken en te bidden.
Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën, bid voor ons.

Onze Vader, Weesgegroet.

Dank je dat je deze ommegang wou doen in het spoor van Maria, de moeder van smarten. Je kan terugkeren naar het vertrekpunt: het hoofdklooster van de zusters Onze-Lieve-Vrouw van 7 Weeën of naar de kerk.


1 Beeld ter ere van de congregatie, Eerste Ommegangskapel
2 Begraafplaats Ruiselede
3 De Vredeskapel
4 Tweede Ommegangskapel
5 De Kruiskapel
6 Derde Ommegangskapel
7 Vierde Ommegangskapel
8 Vijfde Ommegangskapel
9 Zesde Ommegangskapel
10 Zevende Ommegangskapel
Aalterstraat
Ommegangstraat
Poekevoetweg
Kloosterstraat
A. Rodenbachstraat
Markt
Zr. Filepstraat
G. Gezellelaan
Poekestraat
Tramweg
Dorpstraat
Pensionaatstraat
Kapellestraat
Tiletumstraat

curando

door Gods Liefde geroepen

Curando vzw

Zuster Filiepstraat 3
8755 Ruiselede (Wingene)
curando.be